

Jaarverslag 2022

De Borgstee in Vledder

Werkgroep Ouderenbeleid PvdA Drenthe

Doel

In dit jaarverslag wordt een korte beschrijving gegeven van de onderwerpen en de activiteiten waar de Werkgroep Ouderenbeleid PvdA Drenthe zich in 2022 mee bezig heeft gehouden.

(1)
Lees het [artikel 'Goed antwoord nodig op gevolgen toenemende vergrijzing samenleving'](#) op de website van de werkgroep, met daarin een verwijzing naar 'Dit is geen Bejaardennota'.

(2)
Lees over het waarom het [artikel 'Werkgroep Ouderenbeleid PvdA Drenthe gaat zich ook bezig houden met toegankelijkheid'](#).

De gevolgen van de dubbele vergrijzing worden steeds duidelijker merkbaar

Het huidige, grote tekort aan arbeidskrachten is mede toe te schrijven aan de vergrijzing van de Nederlandse samenleving. Het aantal ouderen en het aandeel ouderen in de samenleving zullen blijven stijgen in de komende decennia.

In 'Dit is geen Bejaardennota' hebben Margreeth de Boer, Albert Huizing en Luuc Christensen er medio 2016 al op gewezen dat deze toename verstrekkende gevolgen zal hebben voor tal van onderdelen van onze samenleving. (1) De tijd leek echter nog niet rijp om als overheid die gevolgen goed onder ogen te willen zien. Op één onderdeel na, namelijk de verwachte gevolgen voor de (ouderen)zorg.

Pas in 2022 stelt het kabinet de [Staatscommissie Demografische ontwikkelingen](#) in. Deze moet eind 2023 advies uitbrengen over de maatschappelijke gevolgen van de demografische ontwikkelingen.

Aandachtspunten van de werkgroep

Tegen deze achtergrond houdt onze werkgroep zich bezig met aspecten waarbij de positie of de vooruitzichten van ouderen naar onze opvatting verbetering behoeven. Dit mondt enkele keren uit in adviezen of het opmerkelijk maken op bepaalde ontwikkelingen of juist het gebrek daaraan.

Daarnaast heeft de werkgroep besloten om zich ook bezig te houden met het toegankelijker maken van de samenleving voor mensen met een beperking. Waarbij de nadruk komt te liggen op die beperkingen, waar ouderen mee te maken krijgen. (2)

De werkgroep draagt het een en ander aan onderwerpen aan, maar kan veel zaken niet zelf realiseren. De werkgroep hoopt dat anderen, zoals raads- en statenleden, deze zaken op hun agenda zetten.

Advies aan de programmacommissie

Op verzoek van de programmacommissie heeft de werkgroep voorstellen gedaan voor het verkiezingsprogramma. Wij zijn zeer tevreden met de wijze waarop onze voorstellen in het programma zijn verwerkt.

Onbenutte inkomensaanvullende bijdragen

Menigmaal is de achteruitgang in koopkracht ter sprake gekomen in de werkgroep. De hoger wordende prijzen van levensmiddelen, energie en brandstoffen zijn een steeds groter probleem geworden, zeker voor wie toch al laag op de sociaaleconomische ladder staat.

Niet elke inwoner die in aanmerking komt voor een inkomensaanvullende bijdrage, doet daar een beroep op. De Nationale Ombudsman heeft beschreven wat de overheid kan doen om het

(3)
Lees het [artikel 'Onbenutte inkomensaanvullende bijdragen, waar ouderen aanspraak op kunnen maken'](#) op onze website. Daarin is ook de verwijzing naar het rapport van De Nationale Ombudsman opgenomen.

(4)
Lees het [artikel 'Ruimte maken voor ontmoeting' voor een gezonde en sociale leefomgeving](#) op onze website. Daarin is ook een verwijzing opgenomen naar het advies 'Ruimte maken voor ontmoeting', dat is opgesteld door de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving en het College van Rijksadviseurs gezamenlijk.

(5)
Lees over het VN-verdrag Handicap [dit artikel](#) op de website van het College voor de Rechten van de Mens.

(6)
Lees het [artikel 'Verbetering toegankelijkheid vordert gestaag maar ongelijkmatig'](#) over het onderzoek naar de verbetering van de toegankelijkheid van de samenleving voor mensen met een beperking in Drenthe.

Het onderzoek is gehouden in het derde kwartaal van 2020.

(7)
De motie waarin deze uitspraak van de Tweede Kamer is verwoord, was ingediend door de Kamerleden Lucille Werner (CDA), Mohammed Mohandis (PvdA) en Lisa Westerveld (GroenLinks). Tekenend voor de houding van het kabinet was dat de betrokken minister de motie ontraadde.

(8) Lees het artikel ['Lisa Westerveld \(GL\): 71 voorstellen voor toegankelijker](#)

niet-gebruik door ouderen tegen te gaan.

De werkgroep heeft het rapport van de Nationale Ombudsman onder de aandacht gebracht van de PvdA-raadsfracties in onze provincie. (3)

'Ruimte maken voor ontmoeting' voor een gezonde en sociale leefomgeving

Hoe huizen, wegen, pleinen en publieke voorzieningen zijn gelegen heeft invloed op de mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. Dat is zeker belangrijk voor ouderen en mensen met een beperking, die weinig mobiel zijn. Daar staan we nog niet voldoende bij stil in onze ruimtelijke plannenmakerij.

Dit staat te lezen in het advies '*Ruimte maken voor ontmoeting*'. Het aspect van een gezonde en sociale leefomgeving zou standaard deel uit moeten maken van ruimtelijke plannen, stellen de adviseurs. De werkgroep is het daar zeer mee eens en heeft het advies onder de aandacht van de PvdA-raadsfracties gebracht. (4)

Verbetering van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking gaat te langzaam

Op 22 december 2022 heeft [de Tweede Kamer een debat gewijd aan de uitvoering van het VN Verdrag Handicap](#). Doel van dit verdrag is om de letterlijke en figuurlijke drempels in de samenleving weg te nemen voor de ongeveer 2 miljoen mensen in Nederland met een beperking. (5)

De algemene kritiek van de Kamer was – net als in vorige jaren – dat de verbetering veel te langzaam gaat en dat het kabinet er meer werk van moet maken. De betrokken, coördinerende minister heeft extra maatregelen toegezegd.

De Werkgroep Toegankelijkheid Drenthe kwam in 2020 na onderzoek tot de conclusie dat de verbetering van de toegankelijkheid in Drenthe vordert, maar zeer ongelijkmatig verdeeld is over de gemeenten. (6) Of de verbetering zich sindsdien heeft voortgezet is ons niet bekend.

Tweede Kamer verlangt een meerjarige nationale strategie voor mensen met een beperking

Uit onvrede met zoals het nu gaat, heeft de Tweede Kamer zich op 1 november 2022 uitgesproken vóór het ontwikkelen door het kabinet van "een meerjarige nationale strategie voor mensen met een handicap en in de strategie vast te leggen bij wie deze het beste bestuurlijk geborgd kan worden". (7)

Tekenend voor die onvrede is de initiatiefnota '*Ons land is beperkt*', opgesteld door Tweede Kamerlid Lisa Westerveld van GroenLinks. Hierin somt zij 71 maatregelen op, die bij kunnen dragen aan een toegankelijker samenleving. (8)

Het kabinet heeft eind 2022 [Guusje ter Horst benoemd tot](#)

[samenleving voor mensen met een beperking](#)' op onze website.

(9)
Lees het [artikel 'Provinciale Adviesraad Toegankelijkheid nog in nevelen gehuld'](#), geschreven op 18 september 2021 op de website van 'Onbeperkt meedoen'.

(10)
De [5 adviezen én het voorstel zijn](#) opgenomen als een ingezonden stuk voor de vergadering van een commissie van Provinciale Staten.

(11)
[Ecorys](#) heeft in opdracht van [MantelzorgNL](#) berekend, dat in 2019 alle mantelzorgers ongeveer 1,5 miljard uren mantelzorg hebben verleend. Dit komt overeen met 850.000 voltijds arbeidsjaren, die uitgespaard worden.

Ecorys schat dat de mantelzorgers in 2019 voor omgerekend 22 miljard euro aan mantelzorg verleenden.

[bestuurlijk aanjager Onbeperkt Meedoen](#). Een teken dat het kabinet zelf inziet, dat er meer vaart achter gezet moet worden.

Drentse Adviesraad Toegankelijkheid

De PvdA-Statenvructie heeft zich op advies van de inmiddels opgeheven *PvdA-Werkgroep Toegankelijkheid Drenthe*, sterk ingezet voor de oprichting van een *Provinciale Adviesraad Toegankelijkheid*, bestaande uit mensen die zelf een beperking hebben. Dit streven werd opgenomen in het provinciale coalitieakkoord dat op 29 mei 2019 is uitgebracht.

Helaas had de vorming van de adviesraad bij Gedeputeerde Staten niet daadwerkelijk prioriteit. Pas op 11 februari 2021 is de tijdelijke adviesraad voor de duur van 2 jaar ingesteld.

Er volgde weer een periode van langdurige stilte. (9)

Op 21 december 2022 zijn de eerste 5 adviezen van de adviesraad openbaar gemaakt. Zeer uitvoerige adviezen. Daarnaast deed de tijdelijke adviesraad een voorstel om als *Adviesraad voor een inclusief Drenthe* verder te gaan. (10) Behalve adviezen over toegankelijkheid zou de raad in die opzet ook willen gaan adviseren over de onderwerpen als regenboog / LHBTI+, dementievriendelijk Drenthe, mantelzorg, vrijwilligers en nieuwkomers.

De *Werkgroep Toegankelijkheid Drenthe* heeft zich altijd verzet tegen uitbreiding van de doelgroep, omdat (in dit geval) 4 van de 5 toe te voegen doelgroepen weinig gemeen hebben met de groep mensen met een beperking.

Onze Statenfructie heeft eenzelfde standpunt ingenomen. Gedeputeerde Staten hebben in 2022 nog niet gereageerd op dit voorstel.

De zorg voor ouderen in het komende decennium

Het kon niet uitblijven, dat het nieuwe kabinet met een aangepaste visie zou komen op de zorg voor ouderen. Het heet ['Nieuw programma ouderenzorg: meer digitaal, meer thuis en meer eigen regie'](#).

Het programma voorziet o.a. in het gelijk blijven van het aantal verpleeghuisbedden en in een groter beroep op vrijwilligers en vooral mantelzorgers. Dit programma borduurt voort op adviezen en stellingnames van enkele commissies en instellingen, waar onze werkgroep in de jaren vóór 2022 al op heeft gereageerd.

Wij missen in het nieuwe programma een grote inhaalslag waar het gaat om verbetering van de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden van de zorgmedewerkers en het op grotere schaal aantrekken van arbeidsmigranten in de zorg. De werkgroep maakt zich grote zorgen over het dreigende zorgtekort en over de toenemende druk op (potentiële) mantelzorgers. (11)

De werkgroep heeft in 2022 geen nieuwe reactie uitgebracht op de

(12)

Lees het artikel [‘Meer mantelzorg is niet dé oplossing voor het gebrek aan zorgprofessionals’](#) dat de werkgroep op 18 oktober 2020 schreef naar aanleiding van een uitspraak van Actiz, de branche-vereniging van o.a. de verpleeghuizen, dat meer mantelzorg dé oplossing is voor het toenemende gebrek aan goed opgeleide zorgverleners.

(13)

Lees het artikel [‘Gewenste verbeteringen in het zorgstelsel’](#), dat de werkgroep op 1 februari 2021 schreef als reactie op de departementale *Discussienota Zorg voor de Toekomst*.

(14)

NVVE is de afkorting voor de [Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde](#).

(15)

Lees het [artikel ‘Aandachtspunten voor toegankelijkheid bij beleidsvorming door gemeente en provincie’](#) op onze website

aangepaste visie van het kabinet. Wij hoeven slechts te verwijzen naar enkele van onze eerder beschreven opvattingen. (12) (13)

Landelijk PvdA-netwerk Zelfbeschikking & Levenseinde

Een einde willen maken aan je leven is een zeer gevoelig onderwerp. Enkele jaren geleden is er voor leden van PvdA Drenthe een bijeenkomst georganiseerd onder leiding van Agnes Wolbert. Zij was destijds directeur van de NVVE (14). Daarbij is afgesproken een vervolgbijeenkomst te houden. Mede door de coronamaatregelen is dat nog niet gebeurd.

De werkgroep heeft inmiddels besloten af te wachten hoe het pas opgerichte [PvdA-netwerk Zelfbeschikking & Levenseinde](#) zich ontwikkelt. Wil Kerstjens, lid van onze werkgroep, heeft zich bij dit netwerk aangesloten.

Aandachtspunten voor toegankelijkheid bij beleidsvorming door gemeente en provincie

Het *College voor de Rechten van de Mens* heeft een nuttige handreiking opgesteld, die gebruikt kan worden bij de uitvoering van het VN-Verdrag Handicap (5). Omdat er bij de raadsverkiezingen in 2022 weer veel nieuwe raadsleden zijn gekozen, heeft de werkgroep deze handreiking onder de aandacht gebracht van de PvdA-raadsfracties en aan de PvdA Statenfractie. (15)

Pensioenen en het pensioenstelsel

Het ontwerp-*Wet toekomst pensioenen* voorziet in een zeer ingrijpende, complexe en ook omstreden wijziging van het pensioenstelsel. De Tweede Kamer heeft ingestemd met het voorstel, dat nu wacht op behandeling door de Eerste Kamer.

Een andere, belangrijke ontwikkeling is de beslissing om de pensioenuitkeringen in 2023 te laten stijgen. Jarenlang waren de uitkeringen niet geïndexeerd, waardoor de pensioengerechtigden flink in koopkracht achteruit zijn gegaan. De stijging in 2023 maakt het koopkrachtverlies in de voorbije jaren maar gedeeltelijk goed.

Beide kwesties zijn in de werkgroep slechts zijdelings aan de orde geweest. [Het landelijke Ouderen Netwerk PvdA heeft zich echter uitgebreid met de problematiek bezig gehouden.](#)

Bijeenkomst over ruimtelijke ontwikkelingen in Drenthe en stikstofbeleid

Ruimtelijke ontwikkelingen in Drenthe en het stikstofbeleid bleken – gelet op de opkomst – goede onderwerpen te zijn voor een middagbijeenkomst in hartje zomer. En het werd ook een geslaagde bijeenkomst mede dankzij de deskundige sprekers Bernhard Hanskamp en Rudy Rabbinge en gespreksleider Ton

(16)

[Lees de impressie die van de bijeenkomst is gemaakt.](#)

(17)

[Lees de impressie die van deze bijeenkomst is gemaakt.](#)

(18)

De samenstelling van de werkgroep is te vinden op [deze webpagina](#).

Sleeking. Aan het einde van de bijeenkomst spraken Roelie Goettsch en Yvonne Turenhout de aanwezigen toe.(16)

Bijeenkomst over de waterhuishouding en de toekomstige behoefte aan voldoende en schoon water

Water is een zeer belangrijk thema, zo begon gespreksleider Rein Munnikma deze middagbijeenkomst. Herman Beerda vertelde over de grote opgaven en de politieke keuzes waar de waterschappen zich voor gesteld zien. Andries Ophof lichtte toe hoe de WMD te werk gaat om te zorgen dat er ook in de toekomst voldoende drinkwater van goede kwaliteit beschikbaar is. Rudy Rabbinge zorgde voor het nawoord. (17)

Samenstelling werkgroep

In 2022 is Koos Vos overleden. Hij is enkele jaren lid geweest van onze werkgroep.

Martin Siers is deel uit gaan maken van de werkgroep.

Een toenemend aantal werkgroepleden volgt de activiteiten wel, maar neemt voornamelijk door gezondheidsproblemen geen deel meer aan de vergaderingen.(18)

De werkgroep opereert onder de vlag van PvdA-Gewest Drenthe. Twee leden van de werkgroep, te weten Albert Huizing en Wil Kerstjens, maken ook deel uit van het gewestelijk bestuur.

Statenlid Janny Roggen neemt deel aan de vergaderingen van de werkgroep en zorgt op deze wijze voor een goede verbinding met de Statenfractie.

De werkgroep beheert een [eigen website](#), een [eigen facebookpagina](#) en plaatst af en toe ook [berichten op twitter](#).

*Werkgroep Ouderenbeleid PvdA Drenthe
3 maart 2021*